Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçe?i (DASS-42)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçe?i (DASS-42)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19675

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçe?i (DASS-42), bireylerin ya?ad??? üç temel negatif duygusal durumu, yani depresyon, anksiyete ve stres belirtilerini birbirinden ay?rt etmek amac?yla geli?tirilmi?, 42 maddelik bir öz bildirim arac?d?r. Bu ölçek, orijinal olarak Lovibond ve Lovibond (1995) taraf?ndan ?ngilizce olarak tasarlanm??t?r. Türkiye'deki akademik çal??malarda, ölçe?in çe?itli formlar? farkl? popülasyonlara uyarlanm??t?r. Sunulan bu giri?, Akku?-Çutuk ve Kaya (2018) taraf?ndan lise ö?rencileri örnekleminde gerçekle?tirilen Türkçe geçerlik ve güvenirlik çal??mas?na dayanmaktad?r. Çal??ma, ölçe?in ergen popülasyonunda psikolojik psikometri özelliklerini incelemeyi hedeflemi?tir.

DASS-42, her biri 14 maddeden olu?an üç alt ölçe?e sahiptir ve bu alt ölçekler, ilgili duygusal durumlar?n ?iddetini ve yayg?nl???n? ölçer. Ölçe?in Türkçe Lise Formu, ergenlerin ya?ad??? duygusal s?k?nt? düzeylerini h?zl? ve güvenilir bir ?ekilde de?erlendirmek için önemli bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Depresyon, **Anksiyete**, **Stres**, DASS-42, Lise Formu, Geçerlik, Güvenirlik, Öz Bildirim Ölçe?i, Tripartite Model.

Yazarlar

Zeynep Çutuk Akku?, Mustafa Kaya.

Amaç

Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçe?i (DASS-42)'nin temel amac?, klinik ve klinik olmayan popülasyonlarda depresyon, anksiyete ve stres semptomlar?n?n ?iddetini ve da??l?m?n? ölçmektir. Ölçek, bu üç duygu durumunu ayr? ayr? ele alarak, bu durumlar?n birbiriyle ili?kili olmas?na ra?men farkl? yap?lar oldu?unu göstermeyi hedefler.

Özellikle Akku?-Çutuk ve Kaya (2018) taraf?ndan yap?lan uyarlama çal??mas?, DASS-42'nin Türkçe Lise Formunun, Türk lise ö?rencilerinin ruh sa?l??? de?erlendirmelerinde geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullan?labilmesini sa?lamay? amaçlam??t?r. Bu, ergenlerin duygusal s?k?nt?lar?n? erken tespit etme ve müdahale programlar?n? yönlendirme aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Yap?

DASS-42, genellikle duygusal bozukluklar?n modellenmesinde kullan?lan Tripartite Model üzerine

ARABPSYCHOLOGY.COM

kurulmu?tur. Bu modele göre, negatif duygusal durumlar üç ana bile?enden olu?ur:

Depresyon Alt Ölçe?i: Dü?ük pozitif duygulan?m, anhedoni, umutsuzluk ve motivasyon eksikli?i gibi durumlar? ölçer.
Anksiyete Alt Ölçe?i: Otonom uyar?lma, iskelet kas? etkileri, durumsal anksiyete ve panik ataklar?n öznel deneyimini ölçer.
Stres Alt Ölçe?i: Sürekli uyar?lma, gerginlik, kolay sinirlenme, a??r? tepki verme ve rahatlama zorlu?u gibi spesifik olmayan gerginlik durumlar?n? ölçer.

Ölçek, bu üç yap?n?n birbiriyle yüksek korelasyon göstermesine ra?men, her birinin kendine özgü semptom kümelerini temsil etti?ini varsayar. Bu yap?sal ayr?m, klinisyenlere ve ara?t?rmac?lara, genel s?k?nt?dan ziyade, hangi spesifik duygusal yap?n?n bask?n oldu?unu belirlemede yard?mc? olur.

Geçerlik

Akku?-Çutuk ve Kaya (2018) taraf?ndan yürütülen Türkçe uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in yap?sal geçerli?ini de?erlendirmek için genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?l?r. Bu analizler, orijinal üç faktörlü yap?n?n (Depresyon, Anksiyete, Stres) Türk lise ö?rencilerinden olu?an örneklemde ne derece korundu?unu test eder.

Yap? geçerli?inin yan? s?ra, ölçe?in di?er benzer yap?lar? ölçen (örne?in, Beck Depresyon Envanteri gibi) geçerli ölçeklerle olan korelasyonlar? incelenerek ölçüt ba??ml? geçerlik de rapor edilmi?tir. Yüksek korelasyonlar, DASS-42'nin ilgili duygusal durumlar? do?ru bir ?ekilde ölçtü?ünü destekler.

Güvenirlik

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? zamanlarda veya farkl? maddelerle tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini gösterir. Türkçe Lise Formu uyarlama çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? (madde setinin ne kadar homojen oldu?unu gösteren) genellikle Cronbach Alfa (Cronbach's Alpha) katsay?s? ile rapor edilmi?tir.

DASS-42'nin depresyon, anksiyete ve stres alt ölçekleri için yüksek iç tutarl?l?k katsay?lar? beklenir (genellikle .80 ve üzeri). Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i de, ölçek puanlar?n?n zaman içinde stabil kal?p kalmad???n? belirlemek için belirli bir zaman aral???yla (örne?in, iki hafta) tekrar uygulanarak incelenmi?tir.

Faktör Analizi

Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçe?i'nin psikometrik temeli, üç faktörlü yap?s?n?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

do?rulanmas?na dayan?r. Orijinal ölçekte oldu?u gibi, Türkçe uyarlamada da Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, 42 maddenin 14'er maddeden olu?an üç ayr? faktöre (Depresyon, Anksiyete, Stres) yüklendi?i do?rulanm??t?r.

Akku?-Çutuk ve Kaya (2018) çal??mas?nda, DFA sonuçlar?, lise ö?rencileri örnekleminde üç faktörlü modelin iyi bir uyum sergiledi?ini göstermi?tir. Bu bulgu, ölçe?in Türk kültüründeki ergenlerde de depresyon, anksiyete ve stresi ayr? yap?lar olarak ölçme kapasitesine sahip oldu?unu teyit etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Uyarlama ve Öz Bildirim Ölçe?i

Format: 42 madde, 4'lü Likert tipi derecelendirme (0 = Hiç Uygulanmad?; 3 = Ço?u Zaman Uyguland?).

Mevcut Diller: Türkçe (Lise Formu), ?ngilizce (Orijinal), ve birçok di?er dil.

Popülasyon Grubu: Klinik Olmayan Ergen Popülasyon (Lise Ö?rencileri).

Ya? Grubu: Lise Ça?? (Yakla??k 14-18 ya?).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli liselerde ö?renim gören ö?rencilerden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Bireylerden, belirtilen semptomlar? son bir hafta içinde ne s?kl?kla ya?ad?klar?n? belirtmeleri istenen ka??t veya dijital öz bildirim formu.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik De?erlendirme, Duygusal Bozukluklar, Ergenlik, Psikometri, Öz Bildirim, Uyum Çal??mas?.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Zeynep Çutuk Akku?

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il.

Kurum E-posta Adresleri: zeynepacutuk@trakya.edu.tr

Yaz??ma Adresi: Trakya Üniversitesi (Uyarlama çal??mas? yap?ld??? tarihteki kurum).

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Ölçe?in orijinal formu (Lovibond & Lovibond, 1995) genellikle akademik ve klinik amaçlar için ücretsiz olarak kullan?labilir, ancak resmi uyarlama çal??mas?n?n kullan?m? için ilgili yazarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Genellikle ücretsizdir.

Uyarlama Y?l?: 2018 (Akku?-Çutuk ve Kaya taraf?ndan Lise Formu için).

Ölçe?in orijinal PDF doküman? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

depresyon-anksiyete-ve-stres-olcegi-dass-42-lise-formu-toad.pdf

Kaynaklar

Akku?-Çutuk, Z. ve Kaya, M. (2018). Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçe?i (DASS-42) Lise Formu: Türkçe geçerlik ve güvenirli?i. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 17*(68), 1327-1336.
Lovibond, S. H., & Lovibond, P. F. (1995). Manual for the Depression Anxiety Stress Scales (DASS). Sydney: Psychology Foundation.

Depresyon, Anksiyete ve Stres Ölçe?i (DASS-42) Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Ancak DASS-42, Depresyon, Anksiyete ve Stres alt ölçeklerinden olu?an toplam 42 madde içerir.

Derecelendirme: A?a??daki ifadeleri okuyunuz ve son bir hafta içinde bu durumlar?n sizi ne kadar etkiledi?ini gösteren uygun say?y? yuvarlak içine al?n?z.

0 = Hiç Uygulanmad?
1 = Biraz ya da ara s?ra uyguland?
2 = Oldukça fazla ya da s?k s?k uyguland?
3 = Ço?u Zaman ya da Sürekli Uyguland?

Depresyon Alt Ölçe?i (Örnek Maddeler, Genellikle 3, 5, 10, 13, 16, 17, 21, 24, 26, 31, 34, 37, 38, 42 numaral? maddeler):

Hayatta beni heyecanland?ran hiçbir ?ey yoktu.
Kendimi de?ersiz hissediyordum.

Anksiyete Alt Ölçe?i (Örnek Maddeler, Genellikle 2, 4, 7, 9, 15, 19, 20, 23, 28, 30, 32, 35, 36, 40 numaral? maddeler):

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kendimi titrek hissediyordum.
Nedensiz yere panikliyordum.

Stres Alt Ölçe?i (Örnek Maddeler, Genellikle 1, 6, 8, 11, 12, 14, 18, 22, 25, 27, 29, 33, 39, 41 numaral? maddeler):

A??r? tepki verme e?ilimindeydim.
Kolayca sinirleniyordum.

ARABPSYCHOLOGY.COM